

IVAWS

Hlavním cílem **Mezinárodního výzkumu násilí na ženách** (International Violence Against Women Survey, dále IVAWS) je získání kvalitních a spolehlivých informací v problematice násilí na ženách ve více než 20 zemích světa¹. Koncepce projektu je společným dílem UNICRI (United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute), HEUNI (European Institute for Crime Prevention and Control) a Statistics Canada. UNICRI a HEUNI jsou členy sítě United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme. Projekt je koordinován prostřednictvím realizačního týmu (International Project Team), jehož členy jsou zástupci výše zmíněných tří organizací. Účast České republiky na tomto mezinárodním výzkumu byla zajištěna prostřednictvím přiděleného grantu GA ČR na rok 2003 až 2004.

Hlavní cíle výzkumu jsou následující:

- stanovit úroveň viktimizace žen v různých zemích a vytvořit základ pro pravidelné viktimizační výzkumy v oblasti násilí v rodině,
- podpořit výzkum v oblasti násilí na ženách v různých státech světa, zejména v rozvojových zemích,
- zvýšit povědomí o domácím násilí jakožto existujícím sociálním problému,
- poskytnout bázi pro případná legislativní opatření na národní úrovni, zejména v oblasti ochrany obětí, a poskytnout doporučení pro prevenci domácího násilí.

Metodické přístupy

Vzhledem k mezinárodnímu zařazení projektu je metodologie výzkumu společná pro všechny účastníky se země. Metodika volně vychází s mezinárodního průzkumu ICVS (International Crime Victim Survey). Data byla pořízena na reprezentativním souboru dospělé populace žen starších 18 let, velikost výběrového vzorku činí 1 980 respondentek. Sběr dat proběhl v květnu až říjnu 2002. Při konstrukci výběrového souboru byl uplatněn dvoustupňový náhodný výběr (náhodný výběr domácností a výběr respondentky pomocí „birthday rule“). Šetření nezahrnuje pouze standardní zjišťování incidence a frekvence aktů násilí, ale směřuje rovněž k postižení postojevých orientací a názorového klimatu v otázkách patřících do širšího sociálního a kulturního kontextu.

Hlavní oblasti zjišťování byly následující:

- Zjištění incidence násilí na ženách, typy násilných aktů včetně sexuálního násilí a jejich frekvence. Měřili jsme viktimizaci žen během posledního roku, 5 let a během celého života a rozlišovali jsme mezi:
  - násilím ze strany partnera (současný, bývalý manžel / partner / přítel)
  - násilím ze strany jiného muže než partnera (kamarád, známý, příbuzný, cizí muž apod.).

---

¹ Seznam zemí, které se účastní Mezinárodního výzkumu násilí na ženách:

Vyspělé země: Kanada, Finsko, Itálie, Švýcarsko, Nizozemí, Velká Británie, Austrálie

Střední a Východní Evropa: Česká republika, Estonsko, Polsko, Maďarsko, Ukrajina

Střední Amerika: Trinidad

Latinská Amerika: Argentina, Kostarika, Paraguay, Uruguay

Asie: Indonésie, Pákistán, Kazachstán, Filipíny, Bangladéš, Čína

Afrika: Jihoafrická republika

- Výskyt a frekvence psychických forem násilí na ženách (ponižování, vyhrožování, omezování kontaktů s vnějším světem)
- Ostatní charakteristiky pojící se k násilí: fyzická zranění, nutnost lékařského ošetření, alkohol, drogy
- Postoje a vnímání obětí násilí vztahující se k násilným incidentům („Jak vážná tato situace tehdy pro Vás byla?“ „Považovala jste incident za trestný čin, porušení práva nebo něco, co se prostě stává?“)
- Ohlášení na policii a práce policie (nahlásila x nenahlásila), důvody vedoucí k neohlášení na policii, spokojenost, resp. nespokojenost s prací policie
- Viktimizace a zkušenosti s násilím v dětství (do 16 let věku) ve výchozí rodině – jak u respondentky, tak u jejího partnera

Je samozřejmostí, že byly sledovány rovněž základní demografické a statusové charakteristiky respondentek jakožto možné koreláty viktimizace (věk, úroveň dosaženého vzdělání, socioekonomické postavení, příjem apod.).